

Správní rozhodnutí Ochrana před nečinností

Anna Chamráthová

Správní rozhodnutí

- Výsledek správního řízení (*nelze jej ukončit jinak*)
- správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby - **konstitutivní**
- v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá - **deklaratorní**
- *v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách.*

Charakteristické znaky

- Jedná se o **správní akt** = výstup veřejné správy, jímž se projevuje navenek, splňující určité znaky
- **Externí** – směřující VNĚ veřejnou správu, vůči jejím adresátům
- **Individuální** – určuje konkrétní práva a povinnosti konkrétní osoby
- **Veřejně mocenský** (jednostranný)
- Vydaný **vykonavatelem veřejné správy**
- Vydaný na **základě zákona**
- Vydaný ve **správním řízení**

Definice

- *kvalifikovaný správní akt, který je jednostranným, vrchnostenským projevem vůle orgánu veřejné správy, směřující vůči konkrétně označenému adresátovi, který se nachází mimo organizační strukturu (vnější charakter), rozhodující o právních poměrech (právech nebo povinnostech) takového adresáta na základě obecně závazných norem správního práva hmotného*
(Federczyk, W., a kol. *Postępowanie administracyjne*. 3. wydanie. Warszawa: C. H. Beck, 2013, s. 157)

Základní požadavky

- Zákonnost
- Působnost a pravomoc vydávajícího orgánu
- Stav věci, o němž nejsou důvodné požadavky
- Obsahové a formální náležitosti

Formální náležitosti

- označení "rozhodnutí" nebo jiné označení stanovené zákonem
- označení správního orgánu, který rozhodnutí vydal
- číslo jednací
- datum vyhotovení
- otisk úředního razítka
- jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis **oprávněné úřední osoby** (*Podpis oprávněné úřední osoby je na stejnopisu možno nahradit doložkou "vlastní rukou" nebo zkratkou "v. r." u příjmení oprávněné úřední osoby a doložkou "Za správnost vyhotovení:" s uvedením jména, příjmení a podpisu úřední osoby, která odpovídá za písemné vyhotovení rozhodnutí.*)
- jména a příjmení všech účastníků
- malý státní znak

Obsahové náležitosti

- Výrok/výroková část
- Odůvodnění
- Poučení

Výroková část

- řešení otázky, která je předmětem řízení
- právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno
- identifikace hlavních označení účastníků,
- lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění
- výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání správním orgánem
- může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení

Odůvodnění

- důvody výroku nebo výroků rozhodnutí
- podklady pro jeho vydání
- úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů
- informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí
- *Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.*

Poučení

- zda je možné proti rozhodnutí podat **odvolání**
- v jaké lhůtě je možno tak učinit
- od kterého dne se tato lhůta počítá
- který správní orgán o odvolání rozhoduje (*konkrétně*)
- u kterého správního orgánu se odvolání podává (*konkrétně*)
- *Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.*
- Totéž platí i pro **rozklad** = obdoba odvolání v případě, že v prvním stupni rozhoduje ústřední orgán státní správy, takže neexistuje nadřízený správní orgán

Formy/druhy správního rozhodnutí

- **meritorní** – ve věci, která je předmět řízení
- x **procesní** – upravuje vedení řízení

- **Mezitimní** – rozhoduje se o základu věci
- **Částečné** – správní orgán rozhodne o právních poměrech jen některých účastníků nebo rozhodne jen o některých právech anebo povinnostech, o kterých se v řízení rozhoduje.
- *Jedná se o formy meritorního rozhodnutí, vydávají se, umožňují-li to povaha věci a je to účelné, jejich vydání se lze domáhat v rámci ochrany před nečinností*

- **Konečné** – o zbytku věci

Usnesení

- „rozhodnutí“ vs. usnesení
- V případech, že tak stanoví zákon
- Některá se ze zákona pouze **poznávají do spisu** – tj. nejsou adresátům oznamována stejně jako „klasické“ rozhodnutí
- Odvolání proti nim **nemá odkladný účinek**
- V případě rozhodnutí poznamenaných do spisu se nelze odvolat vůbec

Zvláštní formy meritorního rozhodnutí

Příkaz

- Výsledek zkráceného řízení, kterým se ukládá povinnost v případě, že skutkový stav je považován za dostatečně zjištěný – může být i prvním úkonem v řízení
- Jediným podkladem může být protokol o předchozí kontrole
- Specifické poučení a možnost obrany – nikoli odvolání, ale **ODPOR** – 8 dní, jeho podáním se příkaz ruší a řízení dále pokračuje
- **Příkaz na místě** - účastník je přítomen a plně uzná důvody vydání příkazu; povinnost k peněžitému plnění do výše 10 000 Kč nebo povinnost k nepeněžitému plnění, jež účastník může uskutečnit ihned na místě; nelze podat odpor
- **Odůvodnění** – fakultativní v případech, že vydání příkazu není první úkon v řízení, v příkazu na místě jej lze nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením účastníka, že s uložením povinnosti souhlasí

Zvláštní formy meritorního rozhodnutí

Doklad

- Pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad.
- Dnem převzetí dokladu účastníkem nabývá rozhodnutí právní moci a právních účinků.

Vlastnosti správního rozhodnutí

- **Platnost** – správní orgán je svým rozhodnutím vázán, jeho změna je možná jen zákonem stanoveným způsobem
- **Právní moc** – rozhodnutí již nelze změnit nebo zrušit řádnými opravnými prostředky, je závazné jak pro účastníky, tak pro všechny správní orgány, v některých případech i pro třetí osoby
- **Účinnost** – vyvolává právní důsledky navenek
- **Vykonatelnost** – uložená povinnost k plnění může být vynucena státní mocí – 2 předpoklady – nelze podat řádný opravný prostředek + uplynula lhůta k plnění
- **Předběžná vykonatelnost** – v případě, kdy je odkladný účinek opravného prostředku vyloučen, nabývá vykonatelnosti uplynutím lhůty k plnění, tj. před nabytím právní moci
- *Presumce platnosti a správnosti*

Nicotnost

- Výjimka z presumce platnosti a správnosti – vůbec se nejedná o správní rozhodnutí
- **Důvody:**
  - 1) Absolutní věcná nepříslušnost** (nedostatek pravomoci, právního podkladu)
  - 2) Zjevná vnitřní rozpornost**
  - 3) Právní či faktická neuskutečnitelnost** (požadavek nemožného nebo protiprávního plnění)
  - 4) Jiné vady**, pro které nemůže být považováno za rozhodnutí
    - Prohlašuje ji nadřízený správní orgán z moci úřední (proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat)
    - Vyslovuje ji soud podle soudního řádu správního

Nečinnost

- Zásady rychlosti, právo na projednání věci bez zbytečných průtahů
- Je nutné zajistit včasný a řádný výkon veřejné správy
- Může být zákonem předvídána – viz fikce doručení, rozhodnutí apod.
- V rámci ochrany proti ní zákony obsahují širokou škálu prostředků

Příklady prostředků ochrany před nečinností

- Stanovení fikce
- **Stanovení lhůty** – věci se vyřizují bez zbytečných průtahů (v *zákonem stanovení* či *přiměřené lhůtě*)
- Prostředky zajišťující účel a průběh řízení
- Možnost zkráceného, zjednodušeného postupu (např. příkaz)
- Opatření proti nečinnosti dle SŘ
- Žaloba na ochranu proti nečinnosti dle SŘS
- Stížnosti

Opatření proti nečinnosti dle SŘ

- Činí je nadřízený správní orgán, jakmile se o nečinnosti dozví
- i tehdy, nezahájí-li příslušný správní orgán řízení ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení z moci úřední
- i v případě, kdy je z okolností zjevné, že věcně a místně příslušný správní orgán nedodrží lhůtu stanovenou pro vydání rozhodnutí o žádosti nebo zahájit řízení z moci úřední anebo v řízení řádně pokračovat.
- Účastník může žádat po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí

§ 80 SŘ

- Nadřízený správní orgán může
  - a) přikázat nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě učinil potřebná opatření ke zjednání nápravy nebo vydal rozhodnutí
  - b) usnesením převzít věc a rozhodnout namísto nečinného správního orgánu (*nelze použít vůči orgánům územních samosprávných celků při výkonu samostatné působnosti*)
  - c) usnesením pověřit jiný správní orgán ve svém správním obvodu vedením řízení (*nelze použít vůči orgánům územních samosprávných celků při výkonu samostatné působnosti*)
  - d) usnesením přiměřeně prodloužit zákonnou lhůtu pro vydání rozhodnutí, lze-li důvodně předpokládat, že správní orgán v prodloužené lhůtě vydá rozhodnutí ve věci, a je-li takový postup pro účastníky výhodnější
- + 148 odst. 3 SŘ: *Účastník se může domáhat vydání mezitímního rozhodnutí nebo rozhodnutí v části věci v rámci ochrany před nečinností správního orgánu (§ 80). Nadřízený správní orgán může přikázat, aby správní orgán vydal mezitímní rozhodnutí nebo rozhodnutí v části věci, popřípadě je sám vydat, a to i současně s jiným opatřením proti nečinnosti.*

Žaloba na ochranu proti nečinnosti dle SŘS

- Byly vyčerpány prostředky ochrany, které stanoví procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu
- Lze se domáhat pouze toho, aby soud správnímu orgánu uložil povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, a to jen v případech, kdy nenastává fikce příslušného právního důsledku
- Soud k tomu správnímu orgánu uloží přiměřenou lhůtu